

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.
Uredništvo in upravnništvo: KRŠKO.

Naslov za dopise: »Naprej«, Krško.

Čekovni račun št. 13.807.
[začasno]

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din,
za inozemstvo 35 Din,

Oglasi: prostor 1x87 mm 1 Din.
Malilogasi: beseda 50 p, najmanj 5 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte,
sicer se ne priobčijo. Rokopisi se
ne vračajo.

Reklamacije za list so pošt. proste.

cialistične stranke Jugoslavije.

Kako je minul 'Zadružni dan' v Celju.

Odbor celjske prodajalne Kons. dr. za Slov. je prejel iz centrale v Ljubljani sporočilo, da se bo vršil 15. t. m. v Celju »Zadružni dan«, oklican po »Zadružni zvezi« ter Kons. društvu. Odbor je razmislil položaj Kons. društva in je prišel do zaključka, da je govoričenja in frazarjenja o zadružni ideji in zadr. gibanju preveč, premalo pa resnega dela in stremjenja v smislu socializma — zadružništva, in da »Zadružni dnevi« sedaj, ko že imamo Kons. dr., ne bodo mnogo pomagali, marveč bo pomagalo le zadružno delo, urejeno po samoupravnih načelih. »Zadružni dnevi« in navduševanja za zadružno idejo, vse to je bilo takrat in je še potrebno tam, kjer se ustanavljajo nove prodajalne. Tu so lepe besede, lepo razlaganje zadružne ideje na mestu, tam pa, kjer se je že nekaj ustvarilo, je treba dejanj za praktično zadružništvo. Ker je bil pa »Zadr. dan« posvečen le praznemu frazarjenju in zaslepljevanju zadružnikov z lepimi govori ljudi, ki govore socialistično, delajo pa umazano, kapitalistično, ni bilo posebnega navdušenja za ta »Zadružni dan«.

Kot referent je nastopil znani »zadrugar«, »strokovničar«, »politik« in eksravnatelj Kons. dr. za Slov. pod Kristanovo ero g. Filip Uratnik. Naslov njegovega referata je zvenel sicer zelo lepo, toda referat je bil tak, da sem povzel iz njega naslednje, o čemer mu nisem hotel odgovarjati na zborovanju marveč sem se odločil za debato v časopisu.

V svojem uvodu je že v naprej poudarjal, da se ne bo ukvarjal z malenkostmi, ki se tičejo samo Kons. dr., marveč da bo govoril le na široko o pomenu zadružništva, to se pravi, da on ni poslan na zadružno zborovanje zato, da bi preiskoval in obrazložil težnje, da bi podal nauke za praktično zadružno delovanje, da bi povedal zadružnikom praktične resnice o poslovanju prodajaln Kons. dr., da bi jim povedal to, kar interesira zadružnike o delovanju načelstva Kons. dr., kakšne korake je napravilo glede samouprave posameznih prodajaln. koliko je načelstvo napravilo za to, da bi bili funkcionarji krajevnih odborov zainteresirani na delovanju konsuma, da bi sami odločevali o krajevnih razmerah — vsega tega on ni povedal. Jasno je, da se Uratnik ne mara spuščati v podrobnosti Kons. društva, ki smrdijo od daleč, na pr. o odpravi desetletne službene pogodbe za »višje« gospode, ki jo je napravilo načelstvo skupno z nadzorstvom brez vrednosti kongresa in članov itd. itd.

V svojem referatu je primerjal Francijo z Belgijo, da francosko socialistično gibanje nima svojega dnevnika, marveč da vzdržuje francoski dnevnik belgijsko delavstvo, kljub temu, da ima Francija 102 soc. poslance, Belgija pa le peščico. Pri tej razlagi sem se spomnil na Jugoslavijo. V Jugoslaviji se nahaja velikanška »internacionalno priznana« »socialistična« partija, s sedežem v Beogradu, za katero stoji 34.000 ljudi broječi GRSJ, ki pa ne more izdajati skoraj niti tednika, kaj še da bi mislila na dnevnik, da pa je v Sloveniji pokrajinska organizacija SSJ, ki jo imenujejo nasprotniki »Naprejevce«, katere izdaja dnevnik, čeprav nima nobenega poslanca, niti za sabo 34.000 članov GRSJ, ampak ima samo 1000 redno obračunavajočih članov.

G. Uratnik je med drugim razlagal o nalogah socializma in je povedal sledeče:

1. je naloga socializma da odpravi krivično razdelitev dobrin, to se pravi, da razdeli dobrine po delu in sposobnosti. Trdil je, da tudi v socialistični družbi ne bodo vsi enako prejemali dobrine, ker je eden bolj sposoben kakor drugi, torej da bodo tudi v socialistični družbi nekateri živeli razkošneje, nego drugi, ki jim mati narava ni dala tistih sposobnosti, tistega naravnega daru, kakor prvim. Moje mnenje je, da v socialistični družbi ne sme biti pri razdeljevanju naravnih in umetnih dobrin med ljudmi nobene razlike, razen v toliko, v kolikor se je prikradla med ljudi lenoba.

2. druga naloga socializma je po Uratniku ta, da je treba odpraviti anarhijo v kapitalistični produkciji, da je treba voditi točno evidenco in statistiko o vsem in na temelju teh statistik urediti produkcijo. To je sicer čisto lepa stvar, vse to stoji tudi v brošuri Otona Bauerja, Pot k socializmu, ki

jo je on prevel. Vprašam pa g. U., v koliko je že uresničil te zahteve? Danes se ne boste več izgovarjali, da niste imeli prilike, uveljaviti svoje načrte in lepe besede. Čemu ne delate po teh lepih načrtih vsaj pri »Jugometaliji«, kjer imate odločilni vpliv? Vi se boste sicer zgovarjali, da mora stvar priti od zgoraj navzdol, da se mora začeti izvajati najprej pri državi, potem šele pri občini in še manjših organizacijah, moje pot pa je ta, da vse kar pride od zgoraj navzdol, ne sega v človeškem življenju nikdar tako globoko, kakor tisto, kar pride od spodaj navzgor, torej od ljudstva. Tudi v Kons. dr. ste že imeli priliko uveljaviti svoje načrte, uveljaviti produkcijo samo za potrebo članstva, ne pa za skladišča in za špekulacijo. Pri nas smo že začeli, vsaj skušati smo začeli s produkcijo samo za potrebo, vsaj pri čevljih, počasi in z vztrajnim delom bomo pa začeli tudi z drugim, kar bo pač trenutno najpotrebnejše za pri nas organizirano članstvo, in kar bomo s svojimi malimi sredstvi zmogli.

G. Uratnik, nehaite frazariti ter poskusite uveljaviti vsaj majhen del svojih načrtov, ki jih imate kakor sem slišal kar na vagone, da ste zanje zaprosil pri razpoloženem ministru g. Antonu Kristanu za dovoljenje uvoza v njegovo »Produkcijo«.

G. Uratnik je govoril tudi o razmerju med produktivnimi zadrugami in strokovnimi organizacijami. Razlagal je dobro in slabo stran sodelovanja strokovnih organizacij s podružnicami. Predno preidem dalje, moram omeniti, da je bilo vse njegovo razlaganje o vseh stvareh tako nejasno in zamotano, da ne verujem, če so od 20 poslušalcev 4 razumeli, to pa radi tega, ker je hotel povedati nekaj imenitnega, pa ni imel koncentrirane misli na stvar, ki jo je razlagal, marveč le nato, kako bi bolj im. oniral ter vlekel celjske zadružnike za nos.

Slaba stran sodelovanja strokovnih organizacij z zadružnimi pravi, da je v tem, ker vidi članstvo strok. organizacij, ki vodijo svoje produktivne zadruge, v teh gospodarja, ne pa tisto silo, ki se bori za njihov dobrobit. To mu je baje povedal s. Sassenbach, tajnik amsterdamske strokovne Internacionalne. To itak vem, da sam ni prišel do tega zaključka, ker človek, ki je danes zadrugar, jutri politični, pojutritišnjem strokovničar, ob nedeljah pa vse skupaj, tak človek se ne more opredeliti v neko gotovo smer, ampak navdušeno kakor papiga govori tisto, o čemer misli, da bo najbolj vleklo in da ga bo najbolj držalo na površju, če ne pri politiki, pa vsaj v strokovnih organizacijah, zatem spet v zadrugah, koncem koncev pa v kakšni bolniški blagajni. O trditvi, da je slabo, če strokovne organizacije odločajo v produktivnih zadrugah, se da mnogo govoriti. Vendar hočem biti kratek.

Začetek neposredne borbe proti industrijskemu kapitalu je bil ta, da se je začelo delavstvo zbirati v strokovnih organizacijah, ki so si postavile nalogo urediti trg delavne sile, da dosežejo enotne pogoje delu; to se je večinoma delalo potom tarifnih pogodb. Nadalje preureditev produkcijskega procesa, uvedba demokracije v tovarnah (delavski odbori), stremjenje za čim večjo soudeležbo pri razdelitvi nadvrednosti. Razne razprave socialističnih prvakov pravijo, da rase ideja strokovnega pokreta preko kapitalističnega produkcijskega sistema s tem ker hoče odstraniti industrijskega kapitalista samega kakor tudi njegov industrijski profit.

Že od vsega začetka borbe proti industrijskemu kapitalu se je pokazalo dvoje sredstev za borbo: 1. strokovne organizacije, 2. produktivne zadruge. Za tedanje razmere so bile strok. organizacije glavni faktor. Zakaj? Takrat — pred 60 leti — ni bilo delavstvo še zmogočno posluževati se produktivnih zadrug, ker je bilo vse realno socialistično gibanje

še v povojih. Tudi industrija ni bila tako razvita kakor danes, marveč je bila še v povojih. borba je šla le za tem, kako si ohraniti golo življenje, ne pa kako se osvoboditi. Od takrat do danes so se razmere znatno spremenile: Industrija kakor tudi osredotočenje denarja (kapitala) dosega svoj višek, kapitalistična produkcijska nezmožnost pa se prikazuje v tem, da imamo vsak dan nove napovedi industrijskih in denarnih kriz. Če gledamo pred 50 leti razvoj industrije, danes pa njen zastoj, nam je povedano dovolj, da se danes ne da več uporabljati proti industrijskemu kapitalu tisto orožje kakor se je uporabljalo pred 60 leti. Danes ne zadostuje več boriti se za 8 urni delavni čas, za regulacijo trga dela itd., ker tam, kjer tovarne stojijo, se ne da več boriti proti njim, ampak je edino potrebno biti sposoben za njih prevzem. Naše strok. organizacije polagajo premato važnosti na dejstvo, da je potrebno prevzeti produkcijo v svoje roke. Ne zdi se mi čudno potem, da se delavstvo tega ne zaveda, če razni gospodje švigašvage govore, da je to slabo če se strok. organizacije direktno bavijo s vprašanjem produkcijskega osvobođenja. Naše delo mora iti za tem, da naj bo že konec reformističnih stremljenj za najprimitivnejšimi eksistenčnimi pogoji, naj bo konec paktiranja med delavci in kapitalisti, marveč naj se osvojijo produkcijska sredstva po tistih samih, ki delajo. Če je s. Sassenbach res kaj takega povedal, da je škodljivo, če strok. organizacije odločajo v produktivnih zadrugah, čemu je potem sprejel letošnji mednarodni kongres amsterdamske Internacionalne resolucijo, ki zahteva socializacijo rudnikov, železnic, naravnih zakladov itd. itd. Ali ne bodo pri tej socializaciji sodelovali delavci? Ali ima ta socializacija namen socializirati le za kapitaliste brez delavcev, g. Uratnik? Povejte, kako si vi takšno socializacijo zamišljate. Moje mnenje je, da so naloge, ki so si jih zadale strok. organizacije pred 50 leti, dosegljive, v kolikor že niso dosežene, le tedaj, če bo delavstvo prevzelo vsjo produkcijo v svoje roke, to se pravi, da bosta gospodar in delavec oba v eni osebi. Dvomi, da pojde to težko, ali da bodo tudi v teh zadrugah, kjer bo delavec obenem gospodar, potrebne strok. organizacije, taki dvomi so mogoči le tam, kjer so zadruge zgrajene tako kakor mariborska Delavska pekarna, v kateri mislijo tisti ljudje, ki so člani in gospodarji zadruge da ne sme biti razen njih nihče drugi njen član. Jasno je, da peki v taki zadrugi ne vidijo nič drugega kakor kapit. gospodarja, pa če bi bila to tudi strok. organizacija, ker v njej nimajo nikake odločilne besede ampak ji prodajajo le svoje delo kakor vsakemu kapitalističnemu podjetju.

G. Uratnik se v svojem izvajanju ni posebno dotaknil drugih zadrug, kakor edino stavb. »Produktivne zadruge«. Ne vem, zakaj, ali mogoče zato, ker so jo Celjani ustanovili? Pravi, da bo tudi tu prišlo do nasprotstev med načelstvom in zadružniki, ki delo izvršujejo. Ne vem, zakaj. Ali mogoče zato, ker bo imel vsak član zadruge, ki je obenem tudi delavec, priliko videti, za kakšno vsoto je zadruge prevzela stavbo, preračunati, koliko stane zadruge delo pri stavbi in ugotoviti koliko so vsi zadružniki skupaj več dobili, kakor če bi delali pri privatnem podjetniku. G. Uratnik, jaz mislim, če bo vsak delavec-zadružnik to vedel, ne bo več potrebna posebna intervencija od strani strokovne organizacije, marveč mu bo zadostoval njegov razum. Jasno je, da pri zadrugah kakor je Jugometalija, kjer nima delavstvo takega vpogleda v poslovanje zadruge, nadalje, ker izvršuje Jugometalija stvari, ki niso za delavce potrebne, marveč služijo v navadne trgovske svrhe — po naše spekulacijske svrhe — da tam ne more imeti v zadrugi zaposleno delavstvo

Pravo

Schichtovo - milo z znamko 'Jelen'

je bilo, je in bo vedno ostalo najboljše.

Pri nakupu pazite na ime »Schicht« in na znamko »Jelen«!

listega zaupanja in tiste vere v zadrugo ozir. v tisto strokovno organizacijo, ki je lastnik zadruga, kakor tam, kjer je vse pregledno in se dela le za potrebo. Toliko glede razmerja med zadrugami in strokovnimi organizacijami.

G. Uratnik je med drugim povedal tudi, da so vse bilance ničvredne. On že ve! Najbrž so bile vse one bilance, ki jih je on napravil, tudi ničvredne. Zakaj pa so ničvredne? G. Uratnik pravi, da zato, ker se nikdar vanje ne zapiše tisto realno stanje, kakor bi se moralo. To je kapitalistični način sestavljanja bilanc: 1. Zato, da nihče ne ve, kakšno je faktično imetje in 2. zato, da si prihrani kapitalist plačilo visokih davkov. Pri zadrugah, kakršne ustanavljajo Uratnikovci, je pa isto. Razlika med davki pri kapitalistu in zadrugah je le ta, da da kapitalist čisti dobiček, od katerega bi moral plačati davek, v svoj žep, dočim se pri kristanovskih zadrugah uporabi za umazane osebne diplomatske svrhe, namesto da bi se dal svojemu namenu, t. j. napredku zadruga. Pravi, da Kons. dr. za Slov. radi tega ne more napraviti resnične bilance, in n. pr. računati hiše in vse nepremičnine po resničnih cenah, ker bi moralo v tem slučaju plačati ogromne davke. Vprašam g. Uratnika, čemu niste z vsega začetka začeli računati hiše itd. po pravi vrednosti, ker bi tedaj ne bilo potrebno biti se sedaj visokih davkov, ali pa bi bili napravili dve bilanci. eno, ki nasiti današnji buržoazni davčni sistem, ta naj bi bila napisana v današnjem valutnem stanju, druga pa naj bi bila napisana v predvojnem valutnem stanju. Vaš interes seveda ni delati tako, da bi ljudstvo razumelo, ampak delate tako, kakor je za vašo avanturistična stremjenja najprikladnejše.

Nadalje ste govorili, da tičijo Del. domovi v Sloveniji v dolgovih, da je denar s katerim so se kupili, izposojen pri bankah proti 24% obresti itd. To se pravi, da mora delavstvo potom Kons. dr. plačati v 4 letih za en delavski dom toliko obresti, kolikor bi veljal Delavski dom sam. Pri tem pa ni delavskega doma, ni denarja, ni ničesar. Povedal je, da je Zadruga banka nekoliko manj oderuška, ta da svoj denar Kons. društvu za le 20%, ali veste, sodrugi, kaj se to pravi? 7% plača onemu, ki denar pri njej vloga, 20% pa zahteva od onega, ki si denar pri njej izposodi. Ali je tu kakšna razlika med klerikalno-demokratskimi in „socialističnimi“ bankami? „Socialistična“ je ta banka le radi tega, ker jo vodi dobro znani „socialist“ Anton Kristan, minister n. r.

G. Uratnik je toplo priporočal, da je treba v vsakem kraju ustanoviti nekakšne „čebelice“, ki bi zbirale hranilne vloge, ki bi se izplačevale le v slučaju bolezni, izprtja, stavke itd. To je povedal, povedal pa ni, zakaj Kons. društvo tega ni že davno začelo izvajati. Mi smo to že pričeli v tej obliki, da dajemo 1% od svojega zaslužka v hranilni oddelek našega „Skupnega doma“. Čigar podružnice so po pravilih samoupravne.

Zanimiva je bila tudi razprava o tem, koliko se valja delavskega denarja iz delavskih institucij po kapitalističnih bankah, kako se kapitalisti trgajo za takšne institucije zgolj radi denarja. Med drugim je povedal to, da je bil tudi on v Zagrebu ter je skušal pridobiti nekaj tega denarja, ne zase, ampak za kliko okoli njega in dr. Koruna, da bi onadva prevzela Kons. dr. v svoje roke na eni strani, na drugi strani pa, da bi ne bili zadržniki — delavci odvisni več od Zadruga banke, ampak od g. Uratnika et komp. Pri Konsumu je stvar ta: kdor preskrbi kredit, bo gospodar v njem. Če ga bo preskrbelo delavstvo, bo gospodar delavstvo, če pa Uratnik et komp. bo gospodar U. et komp. Zanimivo pri tem, da se je peljal Uratnik po kredite v Zagreb, je to, da jih v Ljubljani nikjer več ne dobi. Upravni odbor ljubljanske mestne hranilnice, od katerega so pričakovali hipotekarno posojilo 5 milijonov, je od velikega župana dr. Baltiča razpuščen. Ljubo ali neljubo so Uratnikovci prisiljeni dobiti posojilo drugod, najbrž pa ga ne bodo dobili nikjer in zopet bodo morali lepo mirno poklekati pred g. Antona Kristana, prositi ga za odpuščanja in „pobratimstvo“, češ, saj si „fest fant“, kar skupaj pojdemo v rdeči veletok!

Na avidenje!

Ciril Böhm.

Razno.

Imeniten popravek smo sprejeli od milostlive gospe, ki je bila v „Napreju“ 8. t. m. popisana kot pristašica Orjune. Kakor je lepo od nje, da se brani načela javnosti, tako je nam nerodno da moramo zaradi je visoke zaščitnice orjunaških činov priobčiti ta nemški popavek, ki bi v slovenščini ne imel tako lepega tona. Popravek se glasi:

Sehr Löbliche Naprej Redaction! Ich habe gelesen den Artikel über mich — und mein armer kranker Gemahl im Café de l'Europe! Merci! Ich teile Ihnen höflich mit, dass ich sofort gieng bei meinen Advocat da ich empört bin über Ihre ganz unverdienten Zeilen! Diese Zeilen Löbliche Redaction sind klagbaren und Sie werden begreiflich finden, dass wir diese perfide Sache nicht in der Ruhe lassen werden. — Umsomehr dass wir sehr freundlich gesinnt waren. Die ganze Arbeiterschaft Wir hätten stets „Mitleid“ mir „Armen-Menschen“ und wir ersuchen Sie freundlichst, diese unverdiente Artikel wieder zu rufen, wenn Sie nicht einen Pro-

ces haben wollen. Achtungswoll Baronin M. de Müller — Hörnstein.

Po naše bi se ta dopis glasil takole:

Zelo spoštovano uredništvo „Napreja“! Čitala sem članek o meni in moj ubogi bolni soprog v kavarni Evropa. Hvala! Naznanjam vam vljudo, da sem šla takoj k svojemu advokatu, ker sem ogorčena radi vaših popolnoma nezaslužnih vrstic. Te vrstice — cenjeno uredništvo — so tožljive in razumeli boste, da te perfidnosti ne bom mirno prenesli, tem bolj, ker smo bili tako prijazno naklonjeni vsemu delavstvu. Vedno smo imeli usmiljenje z ubogimi ljudmi in prosimo vas prijazno, da prekličete nezaslužni članek, če ne marate imeti procesa. S spoštovanjem Baronica M. pl. Müller — Hörnstein.

Mi nimamo nobenega povoda našo prvotno notico preklicevati, ker nam gospa baronica s svojim dopisom ni ničesar ovrгла, kar bi utegnilo podbiti naše trditve, povedala nam je le to, da je bila „empört“ („ogorčena“ je preslaboten izraz!), kar mi socialisti prav radi verjamemo, saj je mnogo ljudi v Jugoslaviji, ki so na nas „empört“. Gospa baronica ni ovrгла trditve, da je hvalila orjunaše, da niso krivi trboveljskih izgrediv, ampak trdi le, da je uboga, o čemer pa mi nismo govorili; tudi nismo trdili, da je bogata, kar bi utegnilo biti „razžaljeno“ za ljudi, ki nič ne delajo. Kar se pa tiče ljubezni do delavcev, nam naš poročevalec poroča, da služkinje pri gospe baronici ob času, ko je bila še „Frau Bezirkshauptmann“, niso imele najboljšega življenja pri njej, pač pa zelo pičlo plačo. Sedaj ima besedo zopet gospa baronica plemenita Müller — Hörnstein, da nas tira pred sodnijo, kjer homo dobili najbrž par let ričeta zaradi njene plemenitosti, o kateri pravijo jugoslovanski demokratski orjunaši, da je odpravljena.

~~~~~

Bernatovič

Ljubljana.

Mestni trg 5.

Največja izbira moških, ženskih in dečjih oblek po znižanih cenah. Dežni plašči od 200 Din naprej.

~~~~~

V urad našega vojaškega atašeeja v Sofiji se je izvršil nov vlom. Storilci so zbežali, ko so zagledali dve ženski. Beograjski diplomati hočejo sedaj pri Zvezi narodov vložiti zahtevo, naj jim dovoli poslati v Sofijo vojaški oddelek za zaščito naših zastopnikov.

Občinske volitve se bodo vršile v Mariboru 21. sept. v Celju pa 28. sept. Za Ptuj bodo pozneje razpisane.

Vpisovanje na Državni dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani za šolsko leto 1924/25 se bo vršilo 2., 3. in 4. julija t. l. vsakokrat od 9. do 14. dopoldne. V prvi letnik se sprejemajo učenci in učenke, ki so stari 14 let in so dovršili IV. razred srednje šole, nastavni razred meščanske šole ali IV. razred liceja. Če je še prostor na razpolago, se sprejemajo tudi tisti (tiste), ki so stari 14 let in so dovršili III. razred meščanske šole. Za tiste, ki pridejo iz meščanskih šol, se bo vršil 5. julija ob 9. dopoldne sprejemni izpit iz nemščine. — V drugi letnik se sprejemajo učenci in učenke, ki so dovršili prvi letnik dvorazredne trgovske šole, ki je državna, ali pa ima pravico javnosti. — Učenci in učenke naj se priglasijo v spremstvu starišev ali njih namestnikov ter naj prinese s seboj zadnje šolsko izpričevalo in rojstni list. — Da ne bo pri vpisovanju prevelikega navela, naznanjamo, da je popolnoma vseeno, če pride kdo pri vpisovanju prvi na vrsto ali zadnji. Do 10. julija t. l. bo na razglasni deski objavljeno, kateri učenci in katere učenke so sprejeti [e] in kateri so odklonjeni. — Ravnateljstvo.

Zaradi umorjenega socialističnega poslanca Matteottija bo doživel laški fašizem že težke dneve. Od vseh strani vstajajo delavske organizacije in parlamenti civiliziranih ljudstev s protesti proti nezasišlanemu zločinu. Francoske strokovne organizacije so posebno agilne, te pozivljajo delavstvo vseh dežel na skupen odpor proti fašizmu v vseh državah. Politična socialistična Internacionala je poslala opogumljajoč dopis na italijansko socialistično stranko, katero pozivlja k vztrajnosti in ji obljublja mednarodno pomoč. Med delavskimi strankami je vložila najboljši protest angleška delavska stranka, ki je silno oster, a bo imel tem več uspeha, ker je tudi Macdonald izjavil, da se prej noče sesti z Mussolinijem, dokler se ne razčisti zadeva z umorjenim poslancem. To pomeni diplomatsko kľofuto, kakor je ni laški fašizem še nobene doživel. Zverinsko stališče je med parlamenti zavzela katoliško-fašistovska večina v madjarskem parlamentu, ki je odklonila socialistično protestno resolucijo, češ da je umor poslanca Matteottija notranja zadeva italijanske države. Tudi naša vlada še ni nič rekla — kulturni svet pa smatra takšna molčanja za znamenje mednarodne solidarnosti med morilskimi vladami in se bo po tem spoznanju tudi ravnal. Naša vlada utegne dobiti še neprijetne mrzle vode ne samo zaradi Matteottija, temveč tudi zaradi — Trbovelj. Lepo je to, da je začel svet tako obračunavati s tisto reakcijo, ki se ne straši v 20. stoletju niti najpodlejših zločinov, da se obrzli. To je znamenje, da lega reak-

cija končnoveljavno v grob. Kar se pa tiče Matteottija samega, so bile vesti o najdenju njegovega trupla preuranjene. Da je umorjen, za to je že tisoč dokazov, težko je pa najti njegovo truplo zato, ker so ga banditi vrgli najbrže v veliko jezero Viko daleč od Rima. Dosedaj je morala iz javne službe oz. je bila aretirana že cela vrsta visokih fašistovskih glav, med njimi državni bodtajnik Finzi, generalni policijski ravnatelj De Bono, načelnik tiskovnega urada pri ministrskem predsedstvu Cesare Rossi, torej načelnik urada, ki stoji neposredno pod Mussolinijem, glavni urednik fašistovskega „Corriere Italiano“ Filippelli, dalje Dumini, uradnik v tiskovnem uradu, cela kopica advokatov, žurnalistov itd. itd., torej res samo visoke glave. Doznava se tudi vzrok za odstranitev Matteottija. V parlamentu je hotel razkriti, kakšne umazane kupčije so vršili fašistovski veljaki s Standard Oil Company, ameriško petrolejsko družbo, in kakšno umazano kupčijo so vršili z dovoljenjem za otvoritev novih igralnic. Doznava se, da je zadeva z igralnicami Mussolinijevo osebno delo! Kdo še potem dvomi, kje je še iskati dejne povzročitelje umora? Značilna je tudi sledeča epizoda: Matteottijeva vdova je zaprosila za avdienco pri papežu in papež je ni sprejel, češ da ima te dni na programu vse polno avdienc! Drugače je pa položaj v Italiji podoben položaju pred revolucijo. Delavstvo prireja protestne stavke na vseh koncih in krajih, v Rimu se sploh nihče ne upa s fašistovskim znakom na cesto. Socialistično vodstvo pozivlja delavstvo, naj obrzli mirno kri, ker bi nič ne moglo režimovcem bolj koristiti, kakor da se da zavesti k izgredu. Socialistični poslanski klub pa je sklenil za dan Matteottijevega pogreba — in če trupla ne najdejo, na dan ko se bo čitala zadušnica — kratek generalni štrajk.

Tudi statistika o blažljivih vplivih božjega duha navdahnjenih katoliških nauk: Na Dunaju je na raznih šolah kakih 8000 učiteljev. Lansko leto je bilo med vsemi temi 8000 učitelji samo 86 takšnih, proti katerim se je napravila kakšna ovadba, med temi 86 jih je bilo 32 učiteljev takoj oproščenih brez vsake disciplinarne preiskave, 12 slučajev še ni bilo dozdaj preiskanih, samo 18 učnih moči je bilo na različne načine disciplinarnim potom kaznovanih. Med temi je bilo 8 svetnih učiteljev in 10 katehetov. Od tisoč učiteljev je bil kaznovan torej samo 1, ker tvorijo kateheti med učnimi močmi približno 1/20, bi v razmerju s posvetnimi učnimi močmi ne smel biti noben kaznovan, kaznovanih pa je bilo kar 10 in sicer zlasti iz dveh razlogov: ker imajo nekateri otroke premalo radi [pretepajo jih], drugi pa nedorasle šolske deklice preveč [greh proti šestim božji zapovedi]. Tudi iz teh števil je jasno razvidno, kako potrebno je, da sega katolicizem s svojimi kremplji med šolsko mladino in kako je bašon sposoben učiti jo zvišenih Jezusovih nauk.

Štiri leta umorov. V Nemčiji je izšla knjiga z gorenjim naslovom [Vier Jahre Mord], ki jo je izdal bivši pravosodni minister Gumbel. V njej se bavi podrobneje z nemškimi fašistovskimi organizacijami, pa ugotavlja, da ni bilo v zadnjih štirih letih po teh organizacijah izvršenih nič manj nego 400 političnih umorov. Sramota za ves nemški narod je to, pravi Gumbel, pa ne sramota samo zaradi fašistov, temveč tudi zaradi nemške justice. Ker ta justica, čeprav je kakaga nacionalističnega morila prišla ga je kaznovala tako, da kazni sploh čutil ni. Morilec Roze Luxemburgove, poročnik Knill, ki jo je tudi oropal, je dobil le 3 mesece ječe. Liebknechtov morilec Rzewuski je bil obsojen na 1 mesec — saj ne gre za to, da bi jih morali kaznovati, toda če kak proletarec najmanjšo malenkost napravi, ki kapitalistom ni všeč, tedaj ga zaprejo, da postane črn. Kapitalistični sistem brani pač le svoje bratce, čeprav so navadni cestni razbojniki. Če delavstvo, ki se bori za kruh in obstanek, zastavka, mu pošljejo oboroženo tolpo na vrat. Če se brani, ga spravijo za desetletja v ječo. Zavedajte se, proletarci, da prej ne bo drugače, dokler ne zmaga socializem!

Za predsednika francoskega senata so izvolili s 151 proti 134 glasov bivšega Poincaréjevega notranjega ministra, hudega reakcionarca de Selvea. Levičarski poslanci v parlamentu so izjavili, da se ne ustrašijo boja s senatom. — Desničarji delajo pri sejah v poslanski zbornici hudo obstrukcijo. Prvo glasovanje za zaupnico ali nezaupnico vladi pa so izgubili s 234 glasov proti 313. S to zaupnico je Herriot zmagal med drugim tudi v vprašanju odprave posebnega poslanstva pri rimski stolici.

Danska je priznala Rusijo.

Koliko stane ena bitka? Angleško vojno ministrstvo je objavilo statistiko topovskih strelav in stroškov za časa svetovne vojne. Po tej statistiki je izpalila samo angleška artilerija v bitki pri Messinesu v Belgiji v enajstih dnevih 3,561.630 projektilov, ki predstavljajo po današnjem kurzu 450 milijonov frankov. Rekord je dosegla angleška artilerija 28. sept. 1918., ko je v 24 urah izpalila 943.847 projektilov. Tak bombardement bi stal danes 70.000 frankov na minuto. Koliko bi se dalo narediti s tem denarjem? Sodrugi, boj militarizmu, boj vojni ter oboroževanju.

Ameriški konzulati v Evropi so dobili nalog, da ne smejo do srede julija izdajati nobenih dovoljenj za priseljenje v Združene države.

Zmage. vedno zmage! V Južni Afriki — angleška kolonija — se vršijo volitve. Delavska stranka napreduje po dosedanjih poročilih na vsej fronti.

Popravek. V zadnjem „Napreju“ [št. 64] je zopet izostalo par besed, tako da je vsebina težko razumljiva. V uvodniku pod naslovom „Odgovor“ v 5 odstavku, 15 vrstica, je treba čitati: „Enako, kakor je bil takrat revolucionaren, je zdaj reakcionaren; starih časov si želi nazaj, starih bogovom hoče služiti itd.“

Kupujte čevlje samo z znamko „Peko“.

Delavci!

Kdor inserira v drugih listih, v „Napreju“ pa ne ta sam dovolj jasno pove, da ne mara odjemalcev iz delavskih vrst. V vaših rokah je, kakšno

inseriratno politiko

delajo trgovci. Trgovci so bolj navezani na vas nego vi nanje!

Iz stranke.

IZJAVA.

Krajevna organizacija SSJ v Celju najodločneje nasprotuje proti zedinjenju kakršno priporoča s. Krušič v svojem članku „Za enotnost delavskega pokreta“ v „Napreju“ 17. junija.

Nikakor ne moremo dovoljevati, da bi se sestajali ljudje k zeleni mizi in tam ustvarjali zedinjenje na političnem polju.

Kdor hoče zedinjenje proletariata, naj izdela tozadevni predlog, predloži naj ga svoji krajevni organizaciji v odobrenje, če ga bo ona smatrala za koristnega, ga bo sprejela za svojega, ter ga predložila strankinemu kongresu.

S takimi predlogi bo ustrezno vsem, ki želijo pošteno in trajno zedinjenje proletariata.

Soglasno sprejeto na odborovi seji dne 18. junija 1924,

Pilko Anton s. r., Štefan Lah s. r., Alojzij Leskošek s. r., Franc Jelen žel. s. r., Franc Jelen tesar s. r., Valentin Lebič s. r., Franc Naraks, r., Anton Goršek s. r.

Socializem kot ideja, kot etično stremljenje, kot vera v boljšo bodočnost človeštva, ta socializem je gotovo nekaj lepega in vzvišenega nad umazanostjo življenja sedanje človeške družbe, ta socializem pa žal sam ne zna govoriti, ne more nastopati kot bog in prepričati na enkrat vse ljudi, temveč se mora posluževati posameznih ljudi, ki govore v njegovem imenu. Ti ljudje so pa seveda nepopolni, kakor vsi drugi, so člani sedanje umazane človeške družbe, nikakor pa ne angeli. Ali je čudno, če se kdaj zmotijo, ali je čudno, če ne morejo vsega na enkrat povedati?

Njih poslušalci so seveda tudi samo ljudje. Ali je potem čudno, da jih mnogokrat napačno razumejo? Potrpežljivosti pa nimajo, da bi počakali na ponovno razlago, kar pri prvi besedi, ki jo napačno razumejo, že poskočijo in se z jezo v srcu obrnejo ne le od nerodnega zagovornika socializma, temveč od socializma sploh. Ali je kaj čudnega, če slišijo ljudje o spoštovanju do dela, pa mislijo pri tem le na tisto delo, ki ga sami razumejo, ker ga poznajo, vse drugo delo pa štejejo k lenobi? Železniški čuvaj se jim zdi lenuh, ker se samo po progi sprehaja, pisar zato, ker vedno sedi, učitelj zato, ker dela kar hoče. Čuvaj zavida učitelja in pisarja, pisar čuvaja in učitelja, učitelj čuvaja in pisarja, vsi trije pa kmeta in kmet tudi vse tri...

[Soc. in vera, str. 87.]

Dopisi.

ŽIVIO KRITIKA.

V „Napreju“ št. 60 čitam [nič presenečen] članek s podpisom s. Kisovca, da sem v službi zelene mize diplomatov pri Strokovni Komisiji.

V znanje s. Kisovcu sledeče:

Če si čital kakšno revizijsko poročilo od GRSJ z mojim podpisom, tedaj Te prosim, da mi to poverbo dokaži, ker za GRSJ jaz nisem imel nobene prilike, še manje pravico kaj takega podpisovati.

Podpisan sem le za SMRJ. O tem pa je bil v „Delavcu“ še naknadno priobčen dejanski stan v blagajni našega Saveza po trimesečnem zedinjenju.

Kar se pa tiče GRSJ imaš pa priliko, da pregledaš vse poslovanje, ki je zbrano v tozadevni brošuri in jo lahko dobiš pri SK v Ljubljani.

Na opombo uredništva, da moram pač podpisovati kot izvoljen revizor po sistemu, ki vlada v tej organizaciji, odgovarjam le to, da ste vsi skup zgrešili, če ste se na mene spravili, imam povsem mirno vest!

Sodruge kovinarje pa prosim, če imajo kakšne želje za pojasnila od mene kot člana kontrole SMRJ, da jim bom lahko in radevolje o vsem dosedanjem stanju poročal.

Če nam bodo pa železničarji po Kisovčevi metodi kritike kdaj lahko stali za vzor organizacije, bom jaz prvi, ki bom priporočal, da gremo za njimi.

Jaz mislim, sodr. Kisovec, da imaš pri železničarjih dosti prilike ustvarjati, še več pa kritizirati, kar zavihaj rokava. Kisovec, čudno se mi pa dozdeva, da si šele zadnje dni napadel dr. Periča, predno je eksplodiral kot župana — pa ga nisi že naprej...

Oprosti, veš, imam čudne muhe, prijatelja bo-diva. — Jeram.

Op. ur. Šele v 6. letu po svetovni vojni smo, ni čudno, da mislimo na same kanone in da jih rabimo tudi takrat, kadar pobijamo muhe. S. Jerama je lopnilo že precej kolov, pa ker je trdne narave, ni ničesar čutil. Ko ga je pa poščegetala muha [ne brencelj!] in ko mu je s. Krušič v „Napreju“ 17. tm. povedal, da ga ščegeta, je nameril svoj največji kanon nanjo. In to na pravo pravicato muho, ki bi jo bil lahko spodil s prav kratko gesto: „Popravek. V Kisovčevem članku [„Naprej“ 13. tm.] je treba „SGRJ“ izpremeniti v „SMRJ“ — Jeram.“ Prav nič drugega bi ne bilo treba! Zlasti ne govoriti o napadih in zato s svoje strani napadati s. Kisovca z neokusno opombo o dr. Periču. Kdor „Naprej“ res čita, ve, da je s. Kisovec proti Periču ves čas, odkar je nastopil, in da ni nikdar premišljeval, če je tega ali onega treba „napasti“ prej ali šele pozneje. Take stvari študirajo demagogi, demagog pa s. Kisovec ni bil nikdar in se v „Napreju“ to dovolj jasno vidi. — Kako pa boleha naše strokovno gibanje, za to imamo zgodovinski dokaz na tej Jeramovi občutljivosti, ki ga je v nasprotju z drugim — bolj-šim — Jeramom zapeljala v tisti strokovni duh (Kastengeist), ki ga je s. Jeram že mnogokrat s kanoni istega kalibra zelo uspešno streljal. Zaradi muhe se je skopal na železničarje! Železničarji imajo svoje organizacije dandanes prav tako trojne, kakor kovinarji: člani GRSJ [Krekičeva zelena miza], neodvisne (Lemeževa in Zorгова z. m.) in najneodvisnejše (neorganizirane, ki niti zelene mize nimajo). Kovinarji so samo za toliko na boljšem, da imajo v prvi skupini več odstotkov delavstva organiziranega nego železničarji, da so torej pametnejši (točno: manj nevedni). Ta njih pamet pa ni nikakor posebna božja milost, ali pa modra kri in posledica boljših plenil! Če kovinarji kaj takega mislijo, potem bodo Strojne livarne v Ljubljani še dolgo podpirale „Jutro“ iz svojih „izgub“! — Železničarji so tako razbiti zato, ker jih je polom l. 1920. najbolj pritisnil in ker nosijo še danes na svojih plečih vse posledice tega poloma. Poloma pa niso zakrivil sami, ampak nezrelost našega proletariata, ki je drvel takrat za lažikomunizmom čez drn in strn, pri kovinarjih nič manj nego pri železničarjih. Take stvari si morajo zapomniti vsi, ki bodo iz želje po napredku svoje stroke pozabili na pravičnost napram drugim strokam.

Politični list imamo za vse stroke. Ker so preveč razvite posamzne stroke, premalo pa njih skupnost, ker misli večina strokovničarjev, da je najboljša imeti majhen separatistični listič, ki se briga samo za lastno stroko, da delavci o drugih strokah čimmanj zvedo, zato so takele muhe in kanoni na dnevnem redu, zato se mednje zakadi še celo s. Jeram, kar bo marsikoga bolj presenetilo, kakor si misli in kakor je o sebi napisal, da ni „nič presenečen“. Če je čakal napada zaradi revizije pri kovinarjih zato, ker ne more zagovarjati Mihevčevskega gospodarstva pri Jugometaliji in ker je premalo številki objavljenih, potem — vsa čast! To je v skladu z njegovo željo na našem kongresu, naj se objavljajo tudi najmanjše podrobnosti. Vendar bi kdo drugi kot revizor to željo tudi pri kovinarjih izrazil, ker velja načelo javnosti za vse, ne le za politično stranko, ki bije težak boj. Baš kovinarji bi načelo javnosti najlažje izvedli, ker imajo danes izmed vseh strok najmočnejšo organizacijo.

Sicer pa je s. Jeram trdna hiša, pri kateri se potresi trenutno zelo poznajo, razpok pa nič ne napravijo. Tudi je načelo javnosti taka skala, da se na njem zidane trdnjave nikdar ne podro, pa čeprav bi posamezne hiše imele preslabe temelje.

V naši delavnici se je 18. t. m. skazilo precej blaga. Škoda znaša najmanj 85 Din, namreč prava škoda na blagu. K tej je treba prišteti še zamudo časa, prepozno dočajo blaga in zato tudi morebitno izgubo odjemalcev. To škodo je težko oceniti v denarju, vendar vsak čuti, da je ta večja nego po onih 85 Din. — Takih škod je pri nas veliko. Enkrat je kriv ta, drugičkrat drugi, nikdar pa nobeden škodo ne more popraviti, ker ne zasluži toliko, kolikor znaša škoda. Če pojde tako naprej, bo podjetje kmalu na koncu. Ali ne bi bilo pametno vse take krivice spoditi med nezaposlene? Morebiti bi se potem ne skazilo nič več. Takih nerodnosti so tudi krivi, da imamo tako nizke mezde. [Op. ur. Gotovo imate prav. Toda najbrž vaš gospodar ne more nikdar ugotoviti krivca, drugače bi ga gotovo sam spodil, če ne popravi škode. Krivca pa ne najde zato, ker ste vsi skupaj premalo točni, premalo sitni, preveč površni, tako da se napaka pokaže šele, ko je že prepozno in se ne vidi več, kdo jo je zakrivil. Od vsakega nereda imajo kapitalisti dobiček, delavci pa zgubo. Zato bodite natančni. Čeprav bi kdo zato rekel, da ste sitni!]

Pri agitaciji na volilni dan v občini Okolica Celje je sodeloval za gospodarsko listo [demokr. in nar. socialci] tudi g. Založnik, od države plačani komisar obrtno pospeševalnega urada. Da je agitiral

za to listo, je povsem umljivo, ker je bil sam tudi na njej kandidat in je sedaj na njej tudi izvoljen. Čudimo se le, da pri tej agitaciji ni nosil orjunaškega znaka, katerega ima sicer vedno v svoji „junaški“ gumbnici. Ne vemo, ali je g. Založnik tako malo pazi na svoj orjunaški ponos, ali pa se ni hotel z znakom zameriti raznim revškemu, ki so še pred voliščem cincali, kateremu gospodarju svojega življenja bi privoščil svojo kroglico. Toliko jih je pa trboveljska bitka že poučila, da bi demokratu z orjunaškim znakom vseeno ne nasledli. Zato se je g. Založnik orjunaštva otresel in je našel na ta način še mnogo backov. — Pika.

GORENJSKEMU RADOVEDNEŽU.

Vprašal si nas, koliko je resnice na tem, da je v konsumu našega „Gadjega gnezda“ primanjkovalo pri zadnjih inventurah 200.000 kron. V tej zadevi ti lahko pojasnimo le to, da je načelstvo Kons, dr. za Slov. vršilo tozadevno preiskavo že pred 6 meseci, izvršilo je pa še do danes ni. V kolikor je javno znano, je poslovodja našega konsums dolžil nekoga, da ni poravnal nekaj vreč moke, kar je bilo tudi načelstvu znano, ki pa ni še do danes ukrenilo tozadevno nobenega koraka. Najbrž hoče gospoda okoli načelstva pustiti zadevo zaspati, da bi v javnosti ne vzdignila preveč prahu.

Kar se tiče s. Böhma, ki je bil prdlagan od celjskega okrožja v nadzorstvo Kons, dr. za Slov. ter kot tak tudi izvoljen, je zadeva v toliko urejena, da je odbor konsums našega „Gadjega gnezda“ soglasno sprejel resolucijo, ki jo je predlagal s. Böhmu. Da so Ljubljancani, ki sede v načelstvu, pravi tički, jih spoznamo že takoj po perju kakor tudi po glasu, Böhma so se hoteli pač na lep način znebiti s tem, da njegovega imena v „Konsumentu“ niso objavili, češ, saj ta ne spada v nadzorstvo. Toliko tvoji radovednosti. Gad

Zabukovica. K dopisu sodr. Judeca moram seveda tudi jaz nekaj pripomniti, četudi mi utegne sodr. Judec radi tega ponovno pokazati vrata, naj se iz Unije sl. rud. poberem, kar pa seveda ne bom storil. Ker sodr. Judec ni maral, da izgovorim tudi jaz kot odbornik podr. Unije sl. rud. v Zabukovci k Arhovi zadevi svoje mnenje na seji, kakor je Arh sam zahteval, se bom pa tudi jaz poslužil Napreja. Kar se tiče unijskega načelstva, sem mnenja, da je treba spremembe, kajti dotičnemu, ki je v unijskem načelstvu, obenem pa tudi v stavkolomskem udruženju, kakor ga je svoječasno on sam orisal, ne moremo več zaupati. Če bi se dal jaz v to udruženje vpisati, ko sem bil paznik, bi me bili gotovo iz Unije sl. rud. izključili, ker vsi v Uniji sl. rud. včlanjeni rudarji vedo, da to udruženje ni razredno bojovno in ne internacionalno usmerjeno, ter ima menda vselite grde napake, kakor nam jih je svoječasno dotični naslikal. Takšna neznačajnost v resnici škoduje Uniji sl. rud. in odbija in ne samo one, ki so v Uniji še organizirani. Vem za nekega člana, ki je bil od l. 1918—1924 član, sedaj je pa vse pustil in pravi, da se bo dal tudi on tam v ono udruženje včlaniti. Drugi so me zopet vprašali, kaj je boljše Unija sl. rud. ali ono udruženje. Marsikateri že mika, da vstopil v udruženje mesto v Unijo sl. rud. v kateri edini bi bil njih prostor. Dokler bodo takšni sodrugi v načelstvu, bo seveda težko spraviti neorganizirane in razbite v organizacijo nazaj. Strinjamo se popolnoma z velenjskimi sodrugi. Izredni občni zbor naj bi pa k vsem, od Velenjčanov navedenim zadevam obravnaval še tudi zadevo glede hranilnih vlog, če je unijski denar res najbolj plodonosno naložen pri Konsumnem društvu za Sloveoijo. Glede sedeža Unije sl. rudarjev sem tudi jaz mnenja, da bi bilo boljše v Celju ali v Trbovljah nego pa v Zagorju. — Ernest Bratec.

Iz Črne. Dne 15. tm, se je vršila tukaj pri nas „sveta“ birma. Obžalovanja vredno je, da je ljudstvo še danes v 20. stoletju tako neumno. Ves teden in človek drugega videl kakor tekmo med neumnostjo. Eni so tekmovali zato, kdo bo bolj veličanska drevesa po koncu postavil, drugi so imeli tekmo za napise, Ta je bila najbolj težavna. Tako so se mučili, da se jim je um popolnoma zmešal, da so potem že na tistem napisu, ki je stal na javorski cesti, začeli sv. Duha klicati na pomoč. Jaz pa pravim in kličem na pomoč tistega duha, katerega vi res potrebujete in ta duh je izobrazba. Kadar boste izobraženi, vam ne bo treba klicati sv. Duha na pomoč, ker vi ne boste tega nikoli dočakali, da nam bo kak škof ali dušni pastir sv. Duha v kočiji pripeljal, saj se v kočijah vozijo kaj pozemeljski duhovi. Še kruha nam ne privoščijo, še veliko manj pa razsvetljenje duha. Koj vzemite še Zaloško cesto v spomin, pa boste videli, kakšne dobrote vam deli klerikalizem. Tudi to si mislim, če bi ljudstvo s svojo glavo mislilo, bi bilo takšnih komedij takoj konec. — Eden, ki premišluje o neumnosti nevednežev.

Celje. Gospod Koren pere zamorca pred sodiščem. Dne 18. t. m, se je vršila obravnava pred okrajnim sodiščem v Celju. Koren je bil poleg svojega zastopnika g. dr. Goričana sam navzoč, njegov medijem je bila priča, trg. sluga Franc Dvoršak. Predmet obravnave je bila zoper s. Leskoška, radi razžaljenja časti. Ob priliki, ko je priča s slabim spominom prodajal knjige in papir v Delavskem tajnistvu, takrat, ko je s. Leskošek nakup odklonil, se je med Dvoršakom in Leskoškom razvila deba-

la o svoječasnem znižanju plač mestnim delavcem. Leskošek je pojasnil Dvorščaku, da je to zasluga g. Marna oziroma Korenovcev. [Marna je namreč član korenovske organizacije.] Dvorščak pa kot zvest vernik individualnega socializma g. Korena, je v svoji domišljavosti trdil, da bo Leskošek imenoval g. Korena in g. Marna. Koren, kateri rad tožuje socialiste, ki ne trobijo v njegov rog in rad podpira odvetnike, je takoj vložil tožbo. Saj njemu se ne smili denar, če treba pravi zamorca Marna, pa makar bi g. Koren moral sam odvetnika vzdrževati, saj zemlje nesejo. Gre za politiko in zmago. Kdor si ne upa več pred proletarsko sodišče, ta gre seveda pred meščansko. Po paragrafih rimskega jusa je lažje zmagati kakor pa pred proletarskim razsodiščem po socialističnih načelih. Tako je Koren dosegel, da je s. Leskošek kaznovan na 2 dni zapora, a stem pa mestnim delavcem še ni povrnjena prejšnja plača. Zoper razsodbo je prijavil s. Leskošek vzklic in tako se bo zadeva vlekla še pred okrožno sodišče. Upamo, da bo senat sprevidel, da politični nasprotnik ne more biti zanesljiva priča. O procesu bomo še poročali. Za danes le to, da se tudi z obsodbami meščanskih sodnikov ne damo ubiti.

POSILANO.

Gospodu Andreju Bradešku, tajniku Osrednjega društva lesnih delavcev v Ljubljani. Na binkoštni ponedeljek ste v Črni v pričo zaupnikov izjavili, da sem se jaz voziral v spremstvu g. dr. Wildija v njegovem avtomobilu, ter ste trdili, da vam je to sam gospod dr. Wildi povedal. Ker utegnejo meni taka izjava privlečena trditve na ugledu škodovati, dasiavno jih je izustil človek, ki se ne sramuje lagati, vas nujno pozivljam, da javno prekličate vaše trditve oz. očitke. Ker se mi smili dati 300 Din za kolke za vložitev tožbe pri meščanskem sodišču proti Vam in Vašemu kompanjonu, Vas tem potom justificiram do dne preklica vaših očitkov za lažnjivca.

Alojzij Leskošek, strokovni tajnik.

Hrastnik. V 'Ljudskem glasu' št. 22 z dne 28. maja piše s. Miroslav Pevec med drugim tudi radi združenja naših kons. društ. z ljubljanskim in vprašuje, zakaj so razdružili Trbovlje, Hrastnik in Zagorje? Dalje piše, da je g. Cobal povedal, da je bila razdružitev zato potrebna, ker Malovrh in Jeretin nista nič delala, ter obenem oba pozivlja, da naj na to sama odgovorita. Ker se pa še do danes nista nikjer opravičila, kdo je pravzaprav kriv razdružitev, zato oba pozivamo, da nam dasta na to odkrit odgovor v 'Napreju'. Seveda bo jima to zelo težko narediti, kajti o svojem najboljšem prijatelju bosta morala z resnico na dan, če nista sama tudi sokriva. Če se pa to ne izvrši v kratkem času, bomo pa spregovorili člani gospodarske in politične organizacije. Torej naj ta opomin zadostuje za njih. — Člani kons. društ. rudarjev.

Dopis iz Hrastnika. V 'Ljudskem glasu' št. 23. z dne 4. junija nas pokrajinsko tajništvo opozarja, da bi tudi mi rudarji svoje mnenje povedali radi gosp. Kristana, če smo zanj ali proti njemu. Torej povemo naše mnenje, da smo proti njemu, vzrokov ne bomo tukaj navajali, kajti za te že tako skoroda vsak šolarček ve in ni treba, da bi jih še tukaj posebe navajali. Tukaj bi se s. Malovrh prekleto urezal, če bi računal s takšno enotno fronto. Za takšno enotno fronto mu pristašev (če želi) lahko na prste naštejemo, a bomo pri tem izrabili samo prste na eni roki. Navedemo tudi že danes lahko par tistih, seveda zaenkrat še ne z imenom, če bo treba, pa drugič. Eden je, ki se je oglašil v 'Konsumentu' št. 9 z dne 1. marca. Ta piše članek, ki se glasi sledeče: Iz Hrastnika. Oprostite mojemu pisanju, vendar povedati moram, da me je vaš 'Konsument' zelo razveselil. V Hrastniku nas je prav veliko — s. Kristan Tone nas pozna, saj je z nami delal več let — vsi smo mišljenja: skup delavci, v eno stranjo kot smo bili. Lahko priobčite: imena ni treba, da ne bodo rekli, da se izvemam. I. U. — Samo to naj omenimo, da je ta I. U. toliko zaveden, da še sploh nikjer pol. organiziran ni, ne pri nas in tudi ne pri grupi Korunovcev. Dasiravno ni podpisan s polnim imenom, ga mi vseeno poznamo. Drugi je pa njegov kolega, ki sta oba ob času lanske stavke pridno na delo hodila. In potem se je pa ta drugi obrnil na g. min. n. r. A. Kristana, da jim je izbojeval — namreč stavkolomcem — pri Trb. prem. družbi 50% povišanja na plači za čas stavke. In s takšnimi naj bi mi delali enotno fronto, da bi nam ob času stavke padali v hrbet? Smešno! Tretji je pa tisti, ki povzroča na raznih sestankih dokaj razburjenja s svojimi praznimi medklici. Tako smo sedaj opisali te tri in mislimo, da smo z vsemi Kristanovci v Hrastniku gotovi, mogoče še tiči kje kateri, a si ne upa v javnost. Prosimo pa, če bi se hotel kateri od prizadetih opravičevati, da mu da uredništvo prostora v 'Napreju', ker mi bomo odgovarjali le vedno v našem listu. Za enkrat naj to zadostuje, če se pa še kdo oglašuje s takšno enotno fronto, mu bomo pa že dali primeren odgovor. — Več rudarjev, ki z lastno glavo mislijo.

Lahko nagnjenje k prehlajenju? Prevelika občutljivost! Bolečine olajšuje in naredi telo odporno masiranje in umivanje s pravim Fellerjevim Elzafluidom! Veliko močnejši, izdatnejši in boljše kakor francosko žganje! Kot kosmetikum 25 let priljubljen

za negovanje zob, zobnega mesa, ust in kože na glavi! S pakovanjem in poštnino 3 dvojnat ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnat ali 12 specialnih steklenic 214 dinarjev in 10% doplačila razpošilja: lekarnar Evgen V. Feller, Stubica Donja, Elzatr št. 252. Hrvatsko.

Lastnik: „Sloga“, r. z. z o. p.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Zvonimir Bernot

(v imenu pokr. odbora SSJ in KDZ.)

21. VI Tiskarna bratov Rumpret v Krškem. 1200

ZAHVALO

za vse izraze iskrenega sočutja ob bridki izgubi našega nepozabnega

Franceta Brinarja

izrekamo vsem onim, ki so ga v tako ogromnem številu spremili na njegovi zadnji poti. V dolžnost si pa štejem, izreči posebno zahvalo društvu „Svoboda“.

Hrastnik, 16. VI. 1924.

Žalujoci ostali.

Konec

izkoriščanja stavbinskih in drugih delavcev ter brezposelne

krize

v gradbeni, mizarari, ključavničarski kleparski, soboslikarski in pleskarski stroki

bo takoj,

ko bodo vsi zidarji, tesarji, mizarji, kleparji, soboslikarji in pleskarji pristopili kot člani k

»Splošni gradbeni produktivni zadrugi v Celju,« katera se je ustanovila na temelju sklepa kongresa Unije stavb. delavcev 24. februarja 1924, in je te dni začela z obratovanjem, kakor: popraviljem in beljenjem, pleskanjem hiš itd. Pri zadrugi sodeluje centrala „Unije“ z vsemi svojimi podružnicami, podružnica Saveza metalnih radnika Jugoslavije, Celje in podružnica lesnih delavcev v Celju. Sprejme kot člana vsakega posameznega člana gori navedenih strok. Vpisnina 50 Din, delež 250 Din, ki se pa lahko odplačuje v tedenskih obrokih po poštni po-ložnici ček. račun št. 13.708.

Sprejemajo se hranilne vloge potom znakom SGZ — Celje in na posebno vknjižbo proti 10% obrestni meri.

Naročila za oddajo dela kakor priglasje za pristop je nasloviti na naslov:

Splošna gradbena produktivna zadruga r. z. z o. z. v Celju,

v hotelu pri „Kroni“, Ljubljanska cesta 10/a.

Manufakturna trgovina

Fr. Urch, Celje.

NA DROBNO.

NA DEBELO.

Vse potrebščine za krojače in šivilje, kakor tudi posteljno perje in puh. žima ter morska trava po najnižjih cenah.

FRANC URCH, Glavni trg.

Citajte naš tisk!

Blago za obleke

in perilo, izgotovljene obleke za moške in ženske in otroke, kakor sploh vso manufakturno blago se dobi najboljše in najceneje pri

I. N. Šoštarč, Maribor

Aleksandrova cesta 13.

Gaspari & Faninger, Maribor

— Pletenine, drobnine, galanterija. —

NA DEBELO

Aleksandrova cesta 48.

NA DROBNO

Aleksandrova cesta 23.

Perilo za delavce, srajce od 52-80 Din.

Delavci, pozor!

Moške obleke, elegantne in poceni, dobite — dokler traja zaloga — po najnižjih cenah od 425 Din dalje. Delavske hlače od 70 Din dalje. Naročila se izvršujejo točno in brzo po povzetju.

Ostroški i Koberščak, Zagreb,

Petrinjska ul. 55.

Franc Szantner, Ljubljana

SELENBURGOVA ULICA 1:

Zaloga PRVOVRSTNIH ČEVLJEV za moške, ženske in deco ter SPECIALIST za ortopedična in anatomska obuvanja.

MOKROTA

škoduje zdravju, radi tega si kupite pravočasno močen, fini in poceni

dežnik

katerega pa edino dobite v veletrgovini R. Stermecki, Celje. Trgovci engros cene. Istotam se prodaja letos po čudovito nizkih cenah perilo, čevlji, klobuki, nogavice in vse drugo blago. — Naročite cenik!

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA ŠTEV. 6

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

TISKOVINE

ZA ŠOLE, ŽUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJŠE PLAKATE IN VABILA ZA VESELICE

LETNE ZAKLJUČKE

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA TISKANJE ČASOPISOV, KNJIG, BROŠUR ITD

Stereotipija

Litografija

V lastnem interesu

pazite, da dobite vedno davno preizkušeni »Pravi : FRANCKOV : kavni prídadek« v zabojčkih in ne kako ponaredbi. —

Na novi, rjavo-modro-beli etiketi se posebno jasno izražajo glavni znaki, a to so: ime »Franck« in »kavni mlinček«.

»Pravi :FRANCK: z mlinčkom« zboljšuje in pocenjuje vsako kavo!